

## **Informacja o spotkaniu członków Stowarzyszenia Administratorów Bezpieczeństwa Informacji z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych**

14 września w Warszawie odbyło się spotkanie członków Stowarzyszenia Administratorów Bezpieczeństwa Informacji z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych dr Wojciechem Wiewiórowskim. W spotkaniu uczestniczyli Zastępca Generalnego Inspektora Andrzej Lewiński oraz dyrektorzy merytorycznych departamentów Biura Generalnego Inspektora Monika Krasieńska - dyrektor Departamentu Orzecznictwa Legislacji i Skarg, Bogusława Pilc - dyrektor Departamentu Inspekcji oraz Michał Bałdyga - dyrektor Departamentu Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych.

Zaprosiliśmy dr Wojciecha Wiewiórowskiego wypełniającego misję Generalnego Inspektora od początku sierpnia b.r., aby poznać jego poglądy w sprawie występujących obecnie problemów wykonywania prawa ochrony danych osobowych, a szczególnie obecnego i przeszłego kształtu ustawy o ochronie danych osobowych. Chcieliśmy zapoznać nowego Generalnego Inspektora z wypracowaną w Stowarzyszeniu koncepcją statusu ABI i naszymi propozycjami zmian w ustawie o ochronie danych osobowych oraz zapoczątkować z nim rozmowę o statusie i zmianach.

W wypowiedzi prezentującej uczestnikom spotkania swoje doświadczenia zawodowe związane z wykonywaniem funkcji organu ochrony danych osobowych i wprowadzającej do dyskusji Generalny Inspektor zaznaczył, iż odbywamy spotkanie w czasie sprzyjającym rozmowie o zmianach w prawie ochrony danych osobowych. Nawiązując do inicjatywy Komisji Europejskiej w zakresie modernizacji ram prawnych ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej stwierdził, że najbliższe półtora roku w Polsce powinno być czasem dyskusji o kształcie prawa ochrony prywatności i prawa bezpieczeństwa informacji, w tym także prawa ochrony danych osobowych. Efektem tej dyskusji powinien być projekt szerokiej nowelizacji ustawy o ochronie danych osobowych, który zostanie przedstawiony Sejmowi w następnej kadencji. W tym kontekście obecną nowelizację uznał za potrzebną lecz zmieniającą pojedyncze, nieliczne przepisy prawa o ochronie danych osobowych. Poinformował, że dyskusja o szerokiej nowelizacji będzie prowadzona kilkoma ścieżkami tematycznymi a zapoczątkuje ją konferencja zorganizowana przez Generalnego Inspektora w końcu tego roku. Stwierdził, iż jednym z tematów tej dyskusji powinna być kwestia statusu ABI. Administratorów Bezpieczeństwa Informacji uznaje za pracujących na pierwszej linii ochrony danych osobowych i chce słuchać głosów tego środowiska o praktycznych problemach stosowania prawa ochrony danych osobowych.

Prezes Zarządu Stowarzyszenia Administratorów Bezpieczeństwa Informacji Maciej Byczkowski wprowadzając do zaprezentowania Generalnemu Inspektorowi koncepcji statusu ABI podkreślił, że celem naszej działalności jest poprawa skuteczności ochrony danych osobowych w Polsce także poprzez dbałość o podniesienie wiedzy i poziomu przygotowania zawodowego ABI. Wypełnieniu tego celu służy przyjęcie Kodeksu etyki zawodowej ABI oraz opracowanie nowej koncepcji statusu ABI. Uznaliśmy bowiem, iż lakoniczny zapis o ABI w ustawie nie sprzyja skuteczności wykonywania przez niego nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych. Potrzebne jest pełniejsze określenie jego pozycji zawodowej, zadań oraz poziomu kompetencji zawodowych. Koncepcja jest oparta

na zapisach dotyczących ABI w Dyrektywie 95/46 Komisji i Rady Europejskiej oraz w ustawach obowiązujących w Niemczech, Holandii i na Węgrzech. Prezes przypomniał kalendarz prac nad koncepcją oraz dobre przyjęcie projektu statusu po jego prezentacji w czasie prac sejmowych nad ostatnią nowelizacją ustawy o ochronie danych osobowych.

Merytoryczny zakres zmian w ustawie o ochronie danych osobowych, proponowany przez nasze Stowarzyszenie, przedstawili członkowie Zarządu:

Dariusz Morawski – sposób powoływania i kształt niezależności stanowiska ABI,

Marcin Soczko – zakres zadań ABI,

Jolanta Niedzielska – wymogi odnośnie kompetencji zawodowych ABI,

Marcin Wielisiej – zmiany w zakresie rejestracji zbiorów danych osobowych,

Andrzej Rutkowski – zmiany w zakresie przeprowadzania kontroli u administratora danych lub przetwarzającego dane na zlecenie.

Zabierając głos w dyskusji nad wypracowanymi przez nas projektowanymi zmianami w ustawie Generalny Inspektor wyraził pogląd, iż obecny przepis o ABI zawarty w ustawie „nie jest perspektywiczny i wymaga zmiany”. Stwierdził, że w przedstawionych przez Stowarzyszenie propozycjach nie widzi elementów kontrowersyjnych. Spodziewa się w tej sytuacji, iż projekt zapisów ustawowych dotyczących statusu ABI, powinien być gotowy do końca 2011 r. W dalszej dyskusji nad nim dopracowania wymagają kwestie dotyczące kształtu niezależności stanowiska ABI w strukturze administratora danych oraz spełnienia wymogów koniecznych dla wykonywania zadań zawodowych, a szczególnie poziomu wykształcenia i wiedzy z zakresu ochrony danych osobowych. Zaznaczył, że już teraz w pełni trafiły do jego przekonania nasze propozycje dotyczące zmian w zakresie rejestracji zbiorów danych osobowych oraz sposobu przeprowadzania kontroli u administratora danych lub przetwarzającego dane na zlecenie, a właściwie pomocy ABI w wykonywaniu zadań z zakresu kontroli przez Generalnego Inspektora. Raz jeszcze wyraził przekonanie, iż koncepcja statusu ABI powinna być jedną ze ścieżek tematycznych w dyskusji nad projektem szerszych zmian w ustawie o ochronie danych osobowych.

W dalszej części dyskusji o projekcie statusu ABI wypowiedzieli się uczestnicy spotkania wypełniający obowiązki ABI w jednostkach administracji, bankach, instytucji ubezpieczeniowej i w podmiocie wykonującym usługi informatyczne. W wypowiedziach, ilustrowanych przykładami ze swojej pracy, podnosili szczególnie dwie kwestie:

- bardzo zróżnicowanego poziomu wiedzy o wymogach prawa ochrony danych osobowych w instytucjach i organizacjach zarówno sektora publicznego jak i prywatnego będących klientami podmiotów, w których pracują oraz,

- bardzo różnorodnego zakresu faktycznie wykonywanych przez ABI zadań, obowiązków i posiadanych uprawnień wynikających z rodzaju prowadzonej działalności oraz skali i zakresu przetwarzania danych osobowych przez określonego administratora danych lub podmiot przetwarzający dane na zlecenie. Postulowali aby projektowane ustawowe zapisy regulujące ABI uwzględniały podnoszone kwestie. Zapisy te nie powinny krępować pracodawcy w sposobie powoływania ABI. Powinny natomiast zachęcać pracodawcę do powołania ABI określając zakres uproszczonego sposobu wypełniania przez niego obowiązków wynikających z wymogów prawa ochrony danych osobowych. Występujący podnosili, że szczególnie potrzebne jest, wobec lakoniczności istniejącego przepisu w ustawie o ochronie danych osobowych, pełniejsze określenie zadań i uprawnień ABI w wypełnianiu

nadzoru nad procesami przetwarzania danych osobowych. Określenie zadań i wymogów kompetencyjnych pozwoli w przyszłości lepiej przygotować ABI do jego pracy.

Prezes Zarządu Stowarzyszenia Maciej Byczkowski przytaczając, podobne do podanych, przykłady ze swojej pracy ABI podzielił opinie osób wypowiadających się w dyskusji. Podkreślił, iż w opracowanej koncepcji statusu ABI utrzymana jest alternatywność jego powołania. Administrator danych może powołać ABI lub sam może wypełniać jego obowiązki. ABI powinien być powoływany w instytucjach publicznych, w których przetwarzane są wielkie zbiory danych. Podmioty prywatne same dokonują wyboru o sposobie wykonywania obowiązków ABI.

Generalny Inspektor odnosząc się do tego wątku dyskusji stwierdził, że ABI nie może być powoływany w sposób przypominający wyznaczenie „obowiązkowego strażaka”. Każdy podmiot powinien zdecydować w jaki sposób zapewnić wykonywanie obowiązków ABI. Przepisy prawa powinny go zachęcać do powierzenia tych obowiązków pracownikowi o wysokich kompetencjach.

W drugiej części spotkania Generalny Inspektor, wraz z dyrektorami departamentów, odpowiadał na część wcześniej skierowanych do niego pytań. W odpowiedziach na pytania Generalny Inspektor zaprezentował stanowisko w następujących sprawach żywo interesujących nasze środowisko zawodowe, bo dotyczących praktycznych problemów wypełniania wymogów ochrony danych osobowych.

1. Odniósł się do ostatniej nowelizacji ustawy o ochronie danych osobowych. Podkreślił, że projekt nowelizacji, nad którym finalizowane są prace jest inny niż projekt zgłoszony przez Prezydenta RP w 2008 r. W szczególności z projektu pierwotnego zostały wykreślone zapisy o karach pieniężnych za naruszanie przepisów ochrony danych osobowych oraz udaremnianie lub utrudnianie wykonywania kontroli przez inspektora Biura Generalnego Inspektora. Zostały one zastąpione kompetencją Generalnego Inspektora do stosowania środków egzekucyjnych przewidzianych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.). Poinformował o projektowanych zmianach w przepisach o ochronie danych osobowych w związku z nowelizacją ustawy o systemie oświaty i pracami nad projektem ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia.
2. Przedstawił swoje stanowisko w sprawie dopuszczalności przetwarzania danych biometrycznych. Zauważył, iż w Polsce nie ma kompleksowej regulacji prawnej odnoszącej się do biometrii i posługiwania się danymi biometrycznymi. Stwierdził, że jest to szczególny rodzaj danych osobowych i posługiwanie się nimi powinno być poprzedzone szczególnie staranną analizą celowości i adekwatności przetwarzania. Generalny Inspektor może dopuścić użycie tych danych np. dla identyfikacji osoby w celu ochrony pomieszczeń, w których znajdują się materiały szczególnie niebezpieczne lub informacje o szczególnym znaczeniu. Nie dopuszcza natomiast posługiwania się danymi biometrycznymi w celu kontroli czasu pracy lub kontroli przemieszczania się pracowników na terenie zakładu pracy.
3. Przypominając niedawne praktyki nieuprawnionego zbierania przez niektóre gminy i dyrektorów przedszkoli nadmiernej ilości danych osobowych o rodzicach i dzieciach w procesie rekrutacji do przedszkoli Generalny Inspektor przypomniał, iż ustawowym

warunkiem uznania prawidłowości zgody osoby, której dane dotyczą na przetwarzanie jej danych jest dobrowolny charakter zgody. Zgoda uzyskana przez organ administracji w sytuacji braku konkurencji w świadczeniu usług opieki i wychowania przedszkolnego oraz świadomości możliwego wykluczenia z procedury rekrutacyjnej nie może być uznana za poprawną. Powinna być uznana za zgodę wymuszoną powyższymi okolicznościami. Stwierdził, że brak dobrowolności cechuje także zgodę osoby ubiegającej się o zatrudnienie i zgodę pracownika na przetwarzanie jego danych osobowych przez pracodawcę.

4. Minister Wiewiórowski poinformował, że nie będzie kontynuował, rozpoczętych przez min. Michała Serzyckiego, konsultacji w sprawie zmian przepisów zawartych w art. 22<sup>1</sup> Kodeksu pracy. Uznał bowiem, iż Generalny Inspektor nie powinien być animatorem rozluźnienia regulacji odnoszących się do ochrony prywatności i ochrony danych osobowych pracowników. Jak stwierdził, nie jest tej dyskusji przeciwny. Będzie się w nią wsłuchiwał i zabierał w niej głos, lecz nie będzie jej organizował.
5. Przedstawił swoje stanowisko wobec postulatu objęcia podmiotów prywatnych szkoleniami organizowanymi przez Biuro Generalnego Inspektora. Stwierdził, że liczba pracowników merytorycznych Biura oraz konieczność angażowania ich wiedzy i czasu pracy dla załatwiania innych istotnych spraw stanowią powody uniemożliwiające prowadzenie takich szkoleń. Zadeklarował możliwość prowadzenia szkoleń przez pracowników Biura dla trenerów, we współpracy z izbami i stowarzyszeniami.
6. Wyraził pogląd o potrzebie znowelizowania rozporządzenia MSWiA z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Rozporządzenie, jak wiadomo, jest aktem wykonawczym do ustawy o ochronie danych osobowych. Prace nad przyszłym kształtem rozporządzenia będą determinowane pracami nad szeroką nowelizacją ustawy, o której była mowa w pierwszej części spotkania.

Prezes Maciej Byczkowski, dziękując Generalnemu Inspektorowi za przyjęcie zaproszenia na spotkanie z naszym środowiskiem i dobrą ocenę wypracowanej w Stowarzyszeniu koncepcji statusu ABI, wyraził nadzieję że spotkanie to dobrze rokuje dla naszej dalszej, stałej współpracy w podnoszeniu poziomu kompetencji ABI i tworzeniu warunków dla skuteczniejszego wykonywania przez nich nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych w poszczególnych jednostkach sektora publicznego i prywatnego.

Generalny Inspektor zadeklarował potrzebę odbywania cyklicznych spotkań i zapoznawania się z głosami ABI, znających problemy wynikające z praktyki stosowania prawa ochrony danych osobowych. Raz jeszcze zaapelował o udział naszego środowiska w dyskusji, w której powinien być wypracowany kształt szerokiej nowelizacji ustawy o ochronie danych osobowych.

Informację zredagował A. Rutkowski